16-10-2026

Verslag Marktconsultatie Bluskleding

GGD BRANDWEER
Veiligheidsregio Kennemerland

Inleiding

De Veiligheidsregio Kennemerland (VRK) is voornemens een aanbesteding te publiceren voor bluskleding. Ter voorbereiding op deze aanbesteding heeft de VRK de markt geconsulteerd. Omdat sprake is van een aanbestedingsplichtige opdracht, is de marktconsultatie openbaar uitgevoerd via TenderNed.

Dit verslag geeft op hoofdlijnen weer welke inzichten uit de marktconsultatie zijn verkregen. De informatie is geanonimiseerd en algemeen samengevat. Deelname aan de marktconsultatie biedt geen voordeel ten opzichte van ondernemingen die niet hebben deelgenomen. Aan dit verslag kunnen geen rechten worden ontleend. De uiteindelijke inhoud, scope en voorwaarden van de aanbesteding kunnen afwijken van de in dit verslag beschreven inzichten.

De VRK bedankt alle deelnemende partijen voor hun tijd, schriftelijke bijdragen, presentaties, demonstraties en aanvullende toelichtingen.

1.1 Aanleiding marktconsultatie

De huidige bluskleding nadert het einde van de economische en technische levensduur. De VRK wil ook in de toekomst beschikken over veilige, comfortabele en doelmatige beschermende kleding voor uiteenlopende operationele werkzaamheden. Binnen de VRK werken circa 650 brandweermedewerkers vanuit 19 kazernes. De kleding wordt momenteel vanuit een kledingvoorraad beheerd, waarbij na gebruik een gereinigd en inzetbaar pak in dezelfde maat beschikbaar wordt gesteld.

De voorgenomen opdracht ziet in ieder geval op de levering van bluskleding. De VRK onderzoekt tevens welke dienstverlening op het gebied van reiniging, reparatie, registratie en kledingbeheer onderdeel van de opdracht moet worden. Ook wilde de VRK inzicht verkrijgen in geschikte kledingconcepten voor specifieke inzetgebieden, waaronder natuurbrandbestrijding.

1.2 Doel van dit document

Dit document heeft als doel de opbrengsten van de marktconsultatie transparant te delen. Het verslag beschrijft het marktbeeld en de verschillende oplossingsrichtingen die door deelnemers zijn genoemd. Waar deelnemers uiteenlopende visies hebben, is dit zichtbaar gemaakt. Het verslag bevat geen leveranciersselectie, rangorde of beoordeling en loopt niet vooruit op de uiteindelijke keuzes van de VRK.

De marktconsultatie is gebruikt om input op te halen voor onder meer de aanbestedingsstrategie, de afbakening van de opdracht, het programma van eisen, de gunningsmethodiek, de contractvoorwaarden, de implementatie en de planning.

1.3 Procedure marktconsultatie

De marktconsultatie is op 16 juli 2026 via TenderNed gepubliceerd. De procedure bestond uit een inlichtingenronde, schriftelijke beantwoording van vragen, aanvullende verdiepingsvragen en productpresentaties.

Vragenronde

Geïnteresseerde partijen konden tot 28 juli 2026 om 10:00 uur vragen stellen over de marktconsultatie. De VRK heeft de ontvangen vragen op 7 augustus 2026 via TenderNed beantwoord.

Schriftelijke vragen

Deelnemers is gevraagd uiterlijk 21 augustus 2026 om 10:00 uur een vooraf opgestelde vragenlijst te beantwoorden. De vragen hadden betrekking op striping, PFAS en microplastics, gebruik en pasvorm, levensduur en garantie, natuurbrandbestrijding, reiniging en reparatie, duurzaamheid, het aanbestedingsproces, levering en implementatie en overige aandachtspunten.

Verdiepingsvragen en presentatie

Naar aanleiding van de schriftelijke antwoorden heeft de VRK per deelnemer aanvullende en verdiepende vragen opgesteld. De productpresentaties vonden plaats op 23 en 25 september 2026. Tijdens deze bijeenkomsten hebben deelnemers hun organisatie, producten en dienstverlening toegelicht, bluskleding gedemonstreerd en verdiepende vragen van de VRK beantwoord.

Verslag

Voor dit verslag zijn de schriftelijke antwoorden, vervolgvragen, presentaties, aanvullend materiaal en tijdens de presentaties gemaakte notities samengebracht. De antwoorden zijn geanonimiseerd en op hoofdlijnen samengevat. Commercieel vertrouwelijke, herleidbare of uitsluitend intern relevante informatie is niet opgenomen.

2 Vragen en antwoorden

Hieronder zijn de gestelde vragen, de gestelde verduidelijkingsvragen en de samengevatte antwoorden van de deelnemers opgenomen. De antwoorden zijn geanonimiseerd en gebaseerd op de ontvangen schriftelijke reacties, presentaties, aanvullende informatie en projectnotities.

Nr.	Vraag	Verduidelijking	Samengevat antwoord
1	Welke soorten striping zijn er, wat is uw advies en waarom?	Er is verduidelijking gevraagd over de voor- en nadelen van lasbare striping en over de meerkosten van uitgebreide striping in verhouding tot de levensduurkosten.	Deelnemers noemen retroreflecterende, fluorescerende en fotoluminescerende striping, in onder meer gestikte, gelaste of gesealde, doorlopende, geperforeerde en gesegmenteerde uitvoeringen. De meeste partijen adviseren voor de landelijke NIPV-huisstijl gesegmenteerde gelaste of gesealde striping. Deze uitvoering wordt omschreven als lichter, soepeler en comfortabeler en heeft minder invloed op de bewegingsvrijheid en het ademend vermogen dan doorlopende gestikte striping. Gestikte striping wordt als robuust, goed repareerbaar en beter verwijderbaar voor recycling genoemd, maar ook als dikker, zwaarder en stijver. Gelaste striping is dunner en comfortabeler, maar kan minder goed van de buitenstof worden verwijderd. Fotoluminescerende striping kan aanvullend worden toegepast voor zichtbaarheid bij weinig of geen licht, maar over de meest geschikte uitvoering en de praktische meerwaarde bestaat geen eenduidige marktvisie. Bij de keuze voor striping moet daarnaast rekening worden gehouden met was- en slijtvastheid, repareerbaarheid, recycling en de uitvoerbaarheid van de gewenste striping op kleine kledingmaten.
2	Hoe kan de striping gerepareerd worden? Mogen en kunnen medewerkers van de VRK dit zelf doen en zo ja, onder welke voorwaarden?	Er is verduidelijking gevraagd over de meest onderhoudsvriendelijke striping en de doorlooptijd van reparaties.	Kleine delen van zowel gestikte als gelaste of getransfereerde striping kunnen worden hersteld of vervangen. Gestikte striping wordt door een leverancier als eenvoudiger te repareren beschreven, maar zou door de minder vlakke afwerking ook sneller beschadigd kunnen raken. Bij gesegmenteerde gelaste striping zijn kleine beschadigingen lokaal te herstellen, terwijl grotere reparaties tijdrovender en kostbaarder kunnen zijn. Leveranciers verschillen in de mate waarin VRK reparaties zelf mag uitvoeren. Verschillende leveranciers staan beperkte reparaties door medewerkers van VRK toe, mits zij aantoonbaar zijn opgeleid, beschikken over de juiste apparatuur en werken volgens goedgekeurde reparatie-instructies en met originele of gecertificeerde materialen. Voor gelaste of getransfereerde striping kan een gekalibreerde warmtepers nodig zijn. Andere leveranciers verlangen dat reparaties plaatsvinden door een erkend servicecentrum of gespecialiseerde werkplaats, waarbij eventueel binnen VRK een servicecentrum kan worden ingericht. Zware reparaties en reparaties die de buitenstof, beschermende lagen, naden of certificering raken, worden voorbehouden aan de fabrikant of een geautoriseerde reparatiepartner.

3	Met welke kosten moeten wij rekening houden ten aanzien van huisstijlstriping volgens het NIPV versus minimale striping volgens Rijkswaterstaat?	Er is aanvullend gevraagd naar de meerkosten van striping conform de huisstijl.	De opgegeven meerkosten lopen uiteen. Genoemd zijn circa €30 tot €50, circa €35 tot €40 en circa €80 tot €100 exclusief btw per compleet pak. Eén deelnemer verwacht nauwelijks verschil in productiekosten, terwijl een andere aangeeft dat de NIPV-uitvoering ongeveer tweemaal zo duur is in materiaal en verwerking. Het ontwerp, het type en de hoeveelheid striping, de maatreeks, het ordervolume, reparaties en de invloed op de kledingconstructie zijn bepalend. De bedragen zijn hierdoor niet rechtstreeks vergelijkbaar. De markt adviseert daarom de minimale striping en de volledige NIPV-huisstijlstriping als afzonderlijke prijsposities uit te vragen.
4	Hoe gaat u om met PFAS en microplastics in de bluspakken? Hoeveel zit erin en is het te voorkomen?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	PFAS worden vooral genoemd in water-, olie- en chemicaliënafstotende finishes, PTFE- of ePTFE-membranen en antiwicking-zones. De hoeveelheid is afhankelijk van de materiaalopbouw. Eén deelnemer noemt een aandeel van minder dan 0,5% van het totale gewicht; andere deelnemers geven aan dat zonder productspecifieke materiaalverklaring geen algemene hoeveelheid per pak kan worden genoemd. Deelnemers verschillen over de mogelijkheden en prestaties van PFAS-vrije alternatieven. Een deel geeft aan dat volledig gelijkwaardige alternatieven voor de buitenstof nog beperkt beschikbaar zijn, omdat ook aan eisen voor olie- en chemicaliënafstoting moet worden voldaan. Voor membranen en antiwicking-zones worden al PFAS-vrije alternatieven genoemd. Over microplastics zijn onvoldoende betrouwbare gegevens beschikbaar. Slijtage en het wassen van synthetische vezels worden als mogelijke bronnen genoemd. Volledige voorkoming wordt niet realistisch geacht, maar de uitstoot kan mogelijk worden beperkt door materiaalkeuze, een lange levensduur, correct onderhoud en gecontroleerde wasprocessen.
5	Welke PFAS- en microplasticsvrije of gereduceerde oplossingen zijn beschikbaar en wat zijn de gevolgen?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Genoemd zijn PFAS-vrije PU-, TPU- of polyester-membranen, fluorvrije C0-finishes en PFAS-gereduceerde C6-technologie. Deelnemers verschillen over de gelijkwaardigheid en directe toepasbaarheid van volledig PFAS-vrije oplossingen. Een deel geeft aan dat PFAS-vrije membranen al gecertificeerd en toepasbaar zijn, terwijl andere deelnemers wijzen op mogelijke gevolgen voor hittebestendigheid, ademend vermogen, wasbestendigheid en levensduur. Voor de buitenstof bieden fluorvrije finishes volgens meerdere deelnemers wel waterafstoting, maar nog niet altijd een gelijkwaardige bescherming tegen olie en vloeibare chemicaliën. Mogelijke gevolgen zijn vaker impregneren, een kortere levensduur en hogere onderhouds- en vervangingskosten. De markt adviseert daarom de materiaalopbouw per onderdeel te beoordelen en functionele prestaties, certificering, levensduur en onderhoudseisen centraal te stellen. Over concrete microplasticsvrije oplossingen bestaat geen duidelijk marktbeeld.
6	Welke andere Zeer Zorgwekkende Stoffen zitten in het bluspak en wat zijn de gevolgen?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	De markt geeft geen eenduidig antwoord over de aanwezigheid van andere Zeer Zorgwekkende Stoffen in bluspakken. De mogelijke aanwezigheid is afhankelijk van de gekozen materialen en componenten. Verschillende deelnemers geven aan dat hun gecertificeerde materialen bij normaal gebruik geen bekende ZZS bevatten die een direct gezondheidsrisico voor de gebruiker vormen. Andere deelnemers benadrukken dat naleving van REACH of certificering volgens OEKO-TEX® niet automatisch betekent dat iedere component volledig vrij is van ZZS. Daarnaast kunnen tijdens een inzet schadelijke stoffen, rookdeeltjes en verbrandingsproducten op en in de kleding terechtkomen. Meerdere deelnemers beschouwen deze contaminatie als het belangrijkste blootstellingsrisico voor de gebruiker. Aandacht

			voor transparantie over de toegepaste materialen, contaminatiebeheer, tijdige reiniging, inspectie en vervanging is daarom van belang.
7	Wat is het verschil in eigenschappen en gewicht tussen level 1 en level 2?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Level 2 biedt een hogere thermische bescherming tegen vlamcontact en stralingswarmte en heeft doorgaans een zwaardere of meerlagige opbouw dan level 1. Genoemde verschillen voor een compleet pak in maat L lopen uiteen van minder dan een halve kilo tot circa 500 à 700 gram. De hogere isolatie kan leiden tot meer warmtebelasting en mogelijk minder bewegingsvrijheid, al geeft één deelnemer aan dat gebruikers in praktijktesten weinig verschil in comfort en bewegingsvrijheid ervoeren. Het normniveau bepaalt het totaalgewicht niet rechtstreeks: ook buitenstof, vochtbarrière, voering, zakken, striping en verstevigingen zijn van invloed. Voor een objectieve vergelijking adviseert de markt complete pakken in dezelfde maat en configuratie te vergelijken en daarbij bescherming, gewicht en draagcomfort te beoordelen.
8	Is modulaire uitvoering mogelijk en hoe?	Er is gevraagd of een modulair pak beschikbaar is, of dit kon worden getoond en toegelicht en wat de meerkosten zijn.	De markt biedt verschillende modulaire oplossingsrichtingen, waaronder afzonderlijke kleding voor verschillende inzetten, een lichtere natuurbrandjas in combinatie met een uitrukbroek en pakken met verwisselbare lagen. Niet iedere deelnemer biedt een modulair concept. Deelnemers benadrukken dat gebruikte combinaties aantoonbaar gecertificeerd en ergonomisch compatibel moeten zijn. Modulariteit kan flexibiliteit bieden, maar vraagt duidelijke inzetinstructies, herkenbaarheid, opleiding en logistieke borging om te voorkomen dat een onjuiste combinatie wordt gedragen.
9	Welke eigenschappen zijn nodig voor werken met kettingzagen?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Deelnemers noemen specifieke zaagbeschermende lagen, chaps of afzonderlijke gecertificeerde kleding voor werkzaamheden met kettingzagen. Toevoeging van zaagbescherming aan het bluspak kan leiden tot extra gewicht, volume, isolatie, droogtijd en warmtebelasting en kan de bewegingsvrijheid beperken. Een deel van de markt adviseert daarom afzonderlijke gecertificeerde zaagbescherming. Een gecombineerde oplossing is alleen passend wanneer deze aantoonbaar voor zowel brandbestrijding als zaagwerkzaamheden is getest en gecertificeerd.
10	Hoe gaat u om met verschillen in bluspakken voor mannen en vrouwen?	Er is gevraagd hoe bij een unisekspak voor iedere gebruiker een goed passend, persoonlijk pak wordt geborgd en welke eisen VRK daaraan kan stellen.	De markt biedt dames- en herenmodellen, uniseksseries, meerdere lengtevarianten en individueel maatwerk. Een deel van de deelnemers adviseert afzonderlijke dames- en herenpasvormen; andere deelnemers werken met uniseksmodellen in combinatie met een brede maatboog en extra lengteopties. De markt is eensgezind dat de maataanduiding alleen onvoldoende is. Een passende uitvoering moet worden geborgd door een zorgvuldig aanmeetproces, representatieve pasmodellen en een praktische controle van pasvorm en bewegingsvrijheid.
11	Hoe kan de nieuwe maatvoering aansluiten op het huidige uniform?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Deelnemers noemen maattabellen en conversietabellen, digitale maatregistratie, voorgewassen passets en praktijktesten met representatieve gebruikers. Een theoretische één-op-één omzetting van de huidige maatvoering is volgens meerdere deelnemers niet altijd mogelijk, omdat modellen en patronen per leverancier verschillen. De aansluiting op het huidige uniform moet daarom praktisch worden gevalideerd, met vooraf vastgelegde maattoleranties en ruimte voor correctierondes.
12	Adviseert u een splitrits onder in de broekspijp?	Er is gevraagd hoe de broek over de laars wordt geplaatst, teruggeplaatst en gereedgezet.	De markt is verdeeld over een splitrits onder in de broekspijp. Voorstanders noemen dat het pak gemakkelijker over de laars kan worden aangetrokken en dat een smallere broekspijp mogelijk is. Tegenstanders wijzen op extra onderhoud, slijtage, vervuiling, reparatiegevoeligheid en het risico dat de rits niet wordt gesloten. Als alternatieven worden een ruimere broekspijp en een binnenmanchet

			genoemd. Deelnemers adviseren de gekozen uitvoering onder representatieve omstandigheden praktisch te testen.
13	Welke trends ziet u in kniestukken en adviseert u verwisselbare kniestukken?	Er is gevraagd hoe het kniestuk is uitgevoerd en hoe het kan worden geplaatst en verwijderd, bijvoorbeeld met een rits of klittenband.	Zowel vaste als uitneembare kniestukken worden aangeboden. Uitneembare kniestukken zijn eenvoudiger te vervangen en kunnen zo nodig worden verwijderd. Vaste kniestukken beperken volgens andere deelnemers het risico op vergeten, verliezen of slijtage aan ritsen of klittenband. Bij de beoordeling zijn volgens de markt vooral de ergonomische vorm, positie, wasbaarheid, vervangbaarheid, slijtvastheid van de buitenlaag en bescherming tijdens laag vorderen van belang.
14	Welke uitvoering van broek, jas, overall of combinatie adviseert u?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Meerdere deelnemers adviseren een tweedelig systeem met jas en broek vanwege de flexibiliteit in maatvoering en de mogelijkheid om onderdelen afzonderlijk te vervangen of repareren. Een overall wordt als minder flexibel genoemd voor maatvoering en logistiek beheer. Voor specifieke inzetten worden afzonderlijke lichtere combinaties of modulaire concepten aangeboden. Er bestaat geen volledig uniforme marktvoorkeur; het passende concept hangt samen met het inzetprofiel en de gewenste logistieke inrichting.
15	Wat adviseert u voor instructeurs en stokers?	Er is gevraagd welke eisen worden geadviseerd voor de pakken van instructeurs en stokers.	Deelnemers adviseren voor instructeurs en stokers een afzonderlijk gebruiksprofiel, vanwege de herhaalde of langdurige thermische belasting. Genoemd zijn afwijkende herkenbaarheid, aangepaste thermische bescherming en materiaalkeuze, kortere inspectie- en reinigingsintervallen en een afzonderlijk vervangingsbeleid. Eén deelnemer adviseert minder of geen reflecterende striping vanwege mogelijke beschadiging tijdens intensieve hittetraining. De markt geeft geen uniforme voorkeur voor één uitvoering.
16	Wat is de levensduur en blijven eigenschappen behouden na 25 en 50 reinigingen?	Er is verduidelijking gevraagd over verschillen in de opgegeven levensduur, eisen die een lange levensduur bevorderen en de noodzaak en frequentie van herimpregneren.	De genoemde gemiddelde levensduur loopt uiteen van circa zeven tot tien jaar en is sterk afhankelijk van inzet, thermische en mechanische belasting, contaminatie, reiniging, opslag, inspectie en reparatie. Een deel van de deelnemers geeft aan dat beschermende eigenschappen na 25 wasbeurten en, afhankelijk van de finish, ook na 50 wasbeurten behouden kunnen blijven. Andere deelnemers sturen vooral op de feitelijke conditie en onderhoudshistorie. Ook over herimpregneren lopen de antwoorden uiteen: van impregneren op basis van een test tot genoemde intervallen van circa 20 tot 50 wasbeurten.
17	Wat is uw garantieduur en wat zijn de voorwaarden?	Er is verduidelijking gevraagd over de aangeboden garantietermijn en wat de garantie concreet voor VRK inhoudt.	De genoemde garantietermijnen lopen uiteen van één jaar fabrieksgarantie tot 24 of 36 maanden. In de marktinformatie wordt daarnaast verwezen naar een wettelijke termijn van twee jaar. De voorwaarden sluiten doorgaans normale slijtage, verkeerd gebruik, onjuiste reiniging en niet-geautoriseerde reparaties uit. Niet alle deelnemers hanteren dezelfde uitleg van garantie. Voor de aanbesteding is daarom een duidelijk onderscheid nodig tussen fabrieksgarantie, conformiteit en contractuele herstelverplichtingen.
18	Hoe wordt de levensduur aantoonbaar gemonitord?	Er is gevraagd hoe VRK in het registratiesysteem zelf inzicht krijgt in wasbeurten en de levensduur van de pakken.	Voor het monitoren van de levensduur worden RFID, UHF, NFC en barcode genoemd. Daarmee kunnen onder meer identificatie, uitgifte, wasbeurten, inspecties, reparaties, herimpregnatie, afkeur en onderhoudshistorie per kledingstuk worden geregistreerd. Deelnemers verschillen in de aangeboden oplossing: genoemd zijn webportalen, Track & Trace-platforms, rapportages, digitale bestanden en systemen van de leverancier of wasserij. Niet iedere deelnemer levert zelf een volledig beheersysteem. VRK moet daarom vooraf bepalen welke gegevens, functionaliteiten, koppelingen, apparatuur, toegangsrechten en rapportages nodig zijn en welke onderdelen in de dienstverlening zijn inbegrepen.

19	Wat adviseert u voor natuurbrandbestrijding en wat doen andere regio's?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Deelnemers adviseren overwegend lichtere, beter ademende en minder isolerende kleding voor natuurbrandbestrijding dan reguliere bluskleding. Genoemd zijn afzonderlijke enkellaagse jas-broeksets en combinaties van een natuurbrandjas met een andere broek. Marktpartijen verschillen over de wenselijkheid van combineren. Waar een combinatie wordt toegepast, moet deze aantoonbaar gecertificeerd en ergonomisch compatibel zijn. Ook herkenbaarheid en het voorkomen van verkeerd gebruik worden als aandachtspunt genoemd.
20	Met welke kosten moet VRK rekening houden voor aparte natuurbrandpakken?	Er is gevraagd naar een richtprijs voor een natuurbrandbestrijdingspak en, bij een afwijkende prijsopgave, naar een verklaring voor het verschil.	De prijsindicaties voor een afzonderlijk natuurbrandkledingpakket lopen sterk uiteen. Genoemde bedragen lopen op tussen de €275 en €1.100 per set. De bedragen zijn niet rechtstreeks vergelijkbaar, omdat de uitvoering varieert van lichte, enkelvoudige kleding tot multifunctionele of modulaire concepten en niet bij iedere opgave dezelfde materialen, normering, accessoires en dienstverlening zijn inbegrepen. Voor een vergelijkbare prijsuitvraag moet VRK daarom één duidelijke basisconfiguratie en afzonderlijke opties omschrijven.
21	Welke norm geldt voor natuurbrandpakken?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Meerdere deelnemers noemen EN ISO 15384:2020+A1:2021 als norm voor natuurbrandkleding. Daarnaast zijn normen genoemd voor aanvullende eigenschappen, waaronder antistatische en hittebeschermende prestaties. De toepasselijke normering hangt af van het beoogde inzetprofiel en de gekozen kledingcombinatie. De projectgroep moet daarom de definitieve normenset inhoudelijk vaststellen.
22	Welke eisen en ontwikkelingen ziet u rond contaminatiebeheer?	Er is gevraagd hoe de controle na reiniging wordt uitgevoerd en door wie, hoe gladde en reinigbare oppervlakken worden gerealiseerd en hoe aangeboden contaminatiebeheerconcepten in de praktijk werken.	Deelnemers beschrijven contaminatiebeheer als een keten van innemen of verpakken, transport, reinigen, drogen, inspecteren, repareren, registreren, vrijgeven en retourneren. Schoon-vuilscheiding, snelle behandeling na inzet, traceerbaarheid en beperking van blootstelling worden breed genoemd. Sommige deelnemers bieden een integraal Total Care- of lifecycleconcept, terwijl andere onderdelen via verschillende partijen organiseren. Voor VRK is daarom vooral van belang dat verantwoordelijkheden, doorlooptijden en kwaliteitsborging over de volledige keten duidelijk worden vastgelegd.
23	Wat zijn trends op het gebied van wassen en reinigen?	Er is gevraagd hoe impregneren wordt uitgevoerd, of ook de binnenzijde wordt behandeld en hoe vaak impregneren nodig is.	Zowel nat reinigen als reiniging met vloeibare CO_2 wordt aangeboden. Deelnemers verschillen over de meest geschikte methode en frequentie. Genoemd zijn gevalideerde industriële processen, beperkte mechanische belasting, gecontroleerd drogen, digitale registratie en gericht herimpregneren. Sommige deelnemers adviseren nat reinigen, andere periodieke LCO_2 -reiniging of een combinatie van beide. De keuze is volgens de markt afhankelijk van de materiaalopbouw, het type vervuiling en de onderhoudsinstructies van de fabrikant.
24	Wat adviseert u voor reinigen en drogen?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	De markt adviseert reiniging volgens de productspecifieke onderhoudsinstructies en een gecontroleerd droogproces. Deelnemers verschillen over methode, frequentie en noodzaak van herimpregneren. Meerdere partijen baseren dit op een spray- of afpareltest en de conditie van het pak in plaats van op een vast aantal wasbeurten. Genoemd zijn behandeling van vooral de buitenzijde, thermische reactivering tijdens drogen en processen waarbij impregneermiddel gericht wordt aangebracht. De gekozen methode moet aantoonbaar geschikt zijn voor de aangeboden materiaalopbouw.

25	Kan uw organisatie reiniging en reparatie verzorgen en zo nee, hoe wordt dit uitbesteed?	Er is verduidelijking gevraagd over de locatie en organisatie van reiniging, de inzet van partners, beschikbaarheid en kosten bij reparatie en de concrete invulling van de dienstverlening.	Deelnemers bieden verschillende uitvoeringsmodellen. Sommige partijen verzorgen reparaties zelf en besteden reiniging uit aan gespecialiseerde wasserijen; andere werken met een geïntegreerde serviceorganisatie, lokale reparatiepartners, een eigen wasserij of een combinatie daarvan. Genoemde reinigingspartners bieden onder meer natwas en LCO_2 -reiniging. Deelnemers benadrukken het gebruik van originele of goedgekeurde materialen, opgeleid personeel, kwaliteitscontrole, registratie en behoud van de beschermende prestaties. Voor VRK moet duidelijk zijn wie contractueel verantwoordelijk is voor ophalen, reinigen, inspecteren, repareren, retourlogistiek en digitale registratie, ook wanneer onderaannemers worden ingezet.
26	Wat is de maximale krimp en de relatie met aanmeten?	Er is gevraagd hoe het aanmeetproces wordt ingericht, rekening houdend met de verwachte krimp van het pak.	Deelnemers verschillen in de mate waarin zij een algemene maximale krimp noemen. Meerdere partijen noemen voor geweven materialen een maximale krimp van circa 3% na vijf wasbeurten; andere geven aan dat krimp afhankelijk is van materiaal, constructie, wassen en vooral drogen en daarom per kledingconcept moet worden bepaald. De grootste maatverandering vindt volgens de markt doorgaans plaats tijdens de eerste reinigingscycli, waarna het materiaal stabiliseert. Voorgewassen passets, vooraf gewassen kleding en vooraf vastgelegde maattoleranties worden genoemd om de aangemeten maat ook tijdens het gebruik passend te houden.
27	Mogen wij zelf reparaties uitvoeren zonder invloed op garantie?	Er is gevraagd naar de kosten en voorwaarden voor het opleiden van VRK-medewerkers en naar ervaringen met interne reparaties wat betreft doorlooptijd, kosten en kwaliteit.	Deelnemers staan reparatie door VRK onder voorwaarden toe. Terugkerende voorwaarden zijn opleiding of certificering van medewerkers, gebruik van originele of goedgekeurde materialen, naleving van reparatie-instructies en passende kwaliteitscontrole. Sommige deelnemers geven aan dat de garantie dan behouden kan blijven; andere waarschuwen dat niet-goedgekeurde reparaties de garantie kunnen beïnvloeden. Kritische reparaties aan membranen, getapete naden, beschermlagen en andere gecertificeerde constructiedelen worden doorgaans voorbehouden aan de leverancier of een geautoriseerde reparatiepartner.
28	Met welke kosten en logistieke bewegingen moeten wij rekening houden?	Er is gevraagd naar beschikbare reinigingsprocessen en een prijsindicatie voor circa 60 pakken per week, met tweemaal per week ophalen en retourneren vanaf één centrale locatie, inclusief de onderdelen die in de prijs zijn opgenomen.	Tot het reinigingsproces behoren onder meer inzameling, transport, registratie, reinigen, drogen, inspectie, eventueel herimpregneren en repareren, kwaliteitsvrijgave, verpakking en retour. De kosten hangen af van de gekozen reinigingsmethode, transportfrequentie, aantallen per rit, gewenste registratie, doorlooptijd, reparaties en inzet van vervangende kleding. Genoemd zijn circa €33 per set voor wassen en inspectie inclusief transport en circa €55 per set voor voorwassen, LCO_2 -reiniging en inspectie inclusief transport. Een andere deelnemer noemt een brede marktrange van minder dan €20 tot €80 per pak.
29	Welke mogelijkheden zijn er voor circulair hergebruik of recycling?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	De markt noemt levensduurverlenging door onderhoud en reparatie als eerste circulaire stap. Aan het einde van de gebruiksduur worden onder meer hergebruik als trainings- of reservekleding, donatie, hergebruik van bruikbare onderdelen, upcycling, downcycling tot isolatie- of vulmateriaal, materiaalterugwinning en in laatste instantie thermische verwerking genoemd. Een gesloten vezel-tot-vezelrecycling naar nieuwe gecertificeerde bluskleding wordt door deelnemers nog niet als marktrijp beschouwd. Belemmeringen zijn de meerlaagse materiaalopbouw, verschillende componenten, contaminatie, PFAS en de vereiste prestaties van categorie III-PBM. Hergebruik als beschermende kleding is alleen verantwoord wanneer de beschermende werking aantoonbaar behouden is.

30	Kunt u voldoen aan SA8000 of vergelijkbaar?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Niet alle deelnemers beschikken over SA8000. Als gelijkwaardige of aanvullende borging worden onder meer SMETA/Sedex, Fair Wear, OEKO-TEX® STeP, amfori BSCI, WRAP, ISO 45001, EcoVadis, gedragscodes, leveranciersaudits en due-diligenceprocessen genoemd. De markt adviseert daarom SA8000 niet als enige toegestane bewijsvorm voor te schrijven, maar aantoonbaar gelijkwaardige systemen toe te laten. Daarbij moet vooraf duidelijk zijn welke sociale prestaties, keteninformatie, audits en bewijsstukken worden verlangd.
31	Is uw bedrijf CO_2-Prestatieladder-gecertificeerd?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	De antwoorden verschillen per deelnemer. Ten minste één partij vermeldt certificering op de CO_2 - Prestatieladder en adviseert ook gelijkwaardige certificaten toe te staan. Uit de marktconsultatie blijkt niet dat alle deelnemers aan deze specifiek Nederlandse certificering kunnen voldoen.
32	Welke onderwerpen zijn belangrijk voor de gunningscriteria?	Er is gevraagd naar de werkbaarheid en aandachtspunten van een tussenselectie op basis van de schriftelijke inschrijving en een tafeltest, gevolgd door een producttest met drie leveranciers.	Als mogelijke gunningscriteria worden genoemd: veiligheid, pasvorm, comfort, bewegingsvrijheid, gewicht, dienstverlening, voorraad, onderhoud, levensduur, duurzaamheid, levertijd, innovatie en totale kosten. Meerdere deelnemers adviseren daarnaast een presentatie of pitch en een praktijktest, omdat schriftelijke plannen of certificaatwaarden alleen volgens hen onvoldoende inzicht bieden in het daadwerkelijke product en de uitvoering van de dienstverlening.
33	Hoe kan VRK de gunningscriteria objectief beoordelen?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	De markt noemt een vooraf vastgesteld beoordelingskader, een beperkt aantal duidelijke scorestappen, gestandaardiseerde formulieren, een toelichting op scores, gelijke testomstandigheden en representatieve gebruikers. Een tafeltest kan volgens deelnemers worden gebruikt voor objectief verifieerbare productkenmerken. Pasvorm, comfort en gebruik over een langere periode passen beter bij een producttest. De beoordelingswijze moet vooraf transparant en reproduceerbaar worden beschreven.
34	Welke factoren bepalen of een partij inschrijft?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Als factoren voor de beslissing om wel of niet in te schrijven worden genoemd: technische haalbaarheid, kans op gunning, beschikbare ontwikkel- en productiecapaciteit, beschikbare inschrijftijd, proportionaliteit van eisen, verhouding tussen eisen en prijsplafond, duidelijkheid van de scope en de benodigde investering in testpakken. Ook een realistische planning en beheersbare contractrisico's zijn van belang.
35	Hoe onderscheiden marktpartijen zich?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Marktpartijen noemen verschillen in producent- of dealerrol, eigen productie, aanbod van één of meerdere merken, maatwerk, service, reiniging, reparatie, lifecyclemanagement, logistiek, voorraad en ervaring. De consultatie laat daarmee zien dat partijen verschillende integrale kleding- en dienstverleningsconcepten aanbieden. Het verslag kwalificeert deze verschillen niet als beter of slechter.
36	Hoe moet VRK de testdag inrichten?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Genoemd zijn een demonstratie of pitch, correcte maatvoorziening, representatieve activiteiten, eventuele koude- en hittebelasting, gelijke omstandigheden en een vooraf bekend testprotocol. Een gefaseerde aanpak met schriftelijke beoordeling en tafeltest, gevolgd door een producttest met een beperkt aantal partijen, wordt door meerdere deelnemers als werkbaar gezien. Voorwaarde is dat de selectie en beoordeling vooraf transparant en proportioneel zijn en dat testpakken onder vergelijkbare omstandigheden worden beoordeeld.
37	Welke tips zijn er voor eisen in de aanbesteding?	Er is gevraagd in welke onderdelen gerecycled materiaal wordt toegepast en welk aandeel	Een terugkerend advies is om functioneel te specificeren, normen als ondergrens te gebruiken en ruimte te laten voor verschillende gecertificeerde oplossingen. Daarnaast worden eisen genoemd voor pasvorm, onderhoud, traceerbaarheid, reparatie, levensduur en innovatie tijdens de contractduur. Ook is

		dit betreft. Daarnaast is gevraagd hoe wordt vastgesteld dat herimpregneren nodig is.	geadviseerd niet uitsluitend op de hoogste certificaatwaarde te sturen, maar een balans te zoeken tussen bescherming, comfort en het beoogde gebruik.
38	Is vergoeding voor deelname aan de testdag gebruikelijk?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Deelnemers verschillen over de gebruikelijkheid en hoogte van een vergoeding. Een deel geeft aan dat deelname doorgaans voor rekening van de leverancier komt, vooral wanneer testkleding later opnieuw kan worden gebruikt. Andere deelnemers vinden vergoeding redelijk wanneer maatwerkpakken moeten worden geproduceerd of de kleding na de test niet meer verkoopbaar is. Genoemd zijn circa €250 tot €300 per set als tegemoetkoming, circa €500 per testpak, 75% van de inschrijfprijs, twee derde van de kosten met een maximum van €600 en vergoeding op basis van de aangeboden prijs. Ook wordt genoemd dat de winnaar soms geen vergoeding ontvangt.
39	Welke periode geldt voor aanmeten en leveren van 10 tot 15 testpakken?	Bij een afwijkende levertijd is gevraagd het verschil met andere deelnemers toe te lichten.	De opgegeven termijnen voor aanmeten en leveren van circa 10 tot 15 testpakken lopen uiteen van ongeveer zes tot twintig weken na maatopname en definitieve vaststelling van de specificaties. Meerdere deelnemers noemen zes tot twaalf weken; één deelnemer noemt vijftien tot twintig weken. Materiaalbeschikbaarheid, maatwerk, definitieve productspecificatie, productie, kwaliteitscontrole en wijzigingen tijdens de procedure zijn bepalend.
40	Welke periode geldt voor aanmeten van circa 650 personen op 19 locaties?	Er is gevraagd of het uitgangspunt van twee tot drie pasavonden per week was gebaseerd op de capaciteit van de deelnemer of op de verwachte beschikbaarheid binnen VRK.	De genoemde perioden voor het aanmeten van circa 650 personen lopen uiteen van ongeveer twee tot tien weken. De doorlooptijd hangt sterk af van het aantal meet- of pasploegen, het aantal beschikbare dag- en avondmomenten, de mogelijkheid om locaties te combineren en de beschikbaarheid van medewerkers. Deelnemers noemen digitale maatregistratie, centrale meetlocaties, een inhaalmoment en ruimte voor heraanmetingen als aandachtspunten. VRK moet daarom de uitgangspunten voor locaties, tijdvensters, aantallen en beschikbaarheid concreet beschrijven.
41	Welke levertijd geldt voor nabestellingen van verschillende aantallen?	Er is gevraagd naar de levertijd voor VRK en, bij een opvallend korte of lange termijn, naar een toelichting op het verschil met andere deelnemers.	De opgegeven levertijden voor nabestellingen lopen sterk uiteen: van één werkdag voor kleine aantallen uit voorraad tot ongeveer vijftien à twintig weken wanneer productie nodig is. Andere deelnemers noemen circa tien tot zestien weken of tien tot veertien weken bij grotere aantallen. De levertijd hangt samen met standaard- of maatwerk, materiaalbeschikbaarheid, productiecapaciteit, bestelvolume, voorraad- en forecastafspraken en accessoires. Voor een vergelijkbare uitvraag moeten termijnen per aantalscategorie en producttype worden vastgelegd, met afzonderlijke afspraken over voorraad, spoedleveringen en wijzigingen in materialen of modellen.
42	Wat zijn de mogelijkheden en voor- en nadelen van leasen?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	De markt biedt aanschaf, lease, rental, Total Care en full-servicevarianten. Deze modellen verschillen in eigendom, risicoverdeling, reiniging, reparatie, vervanging, registratie en prijsopbouw. Deelnemers geven geen uniforme voorkeur. Een vergelijking vraagt daarom om vooraf vastgelegde scenario's en beoordeling van de totale kosten en risico's gedurende de contractduur.
43	Met welke prijzen moeten wij rekening houden voor een compleet bluspak?	Er is gevraagd naar een richtprijs of prijsrange voor een compleet bluspak, uitgaande van de gemiddelde verkoopprijs.	De genoemde prijzen voor een compleet bluspak liggen grofweg tussen €750 en €1.400 exclusief btw, waarbij meerdere deelnemers indicaties rond €850 tot €1.200 of circa €1.000 noemen. De bedragen zijn niet rechtstreeks vergelijkbaar. De prijs wordt vooral bepaald door buitenstof, membraan, thermische voering, striping, fournituren, ontwerpcomplexiteit, maatwerk, certificering, afnamevolume, transport, voorraadverplichtingen en aanvullende dienstverlening. Voor een betrouwbare vergelijking moet VRK één basisconfiguratie en afzonderlijke prijsposities voor opties en dienstverlening uitvragen.

44	Kan uw organisatie jeugdbrandweerkleding leveren en tegen welke prijs?	Er is aanvullend gevraagd naar een richtprijs voor jeugdbrandweerkleding.	Diverse deelnemers geven aan jeugdbrandweerkleding te kunnen leveren. Genoemde indicatieve prijzen lopen van circa €250 voor een niet-brandvertragende set tot ongeveer €350 à €500 voor andere uitvoeringen; één deelnemer noemt circa €400 tot €420. De uitvoeringen zijn niet rechtstreeks vergelijkbaar, omdat beschermingsniveau, materiaalopbouw, huisstijl, minimumafname en gebruiksdoel verschillen. De markt benadrukt dat jeugdbrandweerkleding niet automatisch gelijk moet worden gesteld aan operationele EN 469-bluskleding en dat de eisen moeten aansluiten op de activiteiten en risicoanalyse.
45	Hoe en hoe vaak voert u inspecties of APK uit?	Er is gevraagd wie de visuele inspectie na iedere wasbeurt uitvoert, hoe dit wordt geborgd en gecontroleerd en hoe een eventuele opleiding voor eigen inspecties is ingericht.	Deelnemers noemen inspectie vóór of na gebruik, na iedere inzet en na iedere reiniging, aangevuld met een uitgebreide periodieke inspectie. Voor die uitgebreide inspectie wordt doorgaans minimaal eenmaal per jaar genoemd; bij intensief gebruik, zware thermische belasting, chemische blootstelling of schade kan een hogere frequentie nodig zijn. De feitelijke uitvoerder kan de gebruiker, VRK, de wasserij of een geautoriseerde servicepartner zijn. De aanbesteding moet daarom vastleggen welke controles op welk moment nodig zijn, wie deze uitvoert en hoe deskundigheid, registratie, vrijgave, reparatie en afkeur worden geborgd.
46	Beschikt u over een digitaal registratie- en beheersysteem?	Er is gevraagd om een demonstratie of printscreens van het pakkenbeheersysteem, inclusief functionaliteiten en kosten. Daarnaast is gevraagd welke software beschikbaar wordt gesteld, wat in de dienstverlening is inbegrepen en welke gegevens bij levering aan de RFID-chip zijn gekoppeld.	Deelnemers bieden verschillende digitale oplossingen. Genoemd zijn RFID, UHF, NFC, barcode, webportalen, Track & Trace-platforms, PRO-accounts, digitale bestanden en koppelingen met systemen van wasserijen. Mogelijke functionaliteiten zijn identificatie, drager en locatie, maat, uitgifte, reiniging, decontaminatie, inspectie, reparatie, herimpregnatie, conditiestatus, beschikbaarheid en buitengebruikstelling. Niet iedere deelnemer levert zelf een volledig platform; sommige bieden een partnersysteem of leveren gegevens voor het systeem van de opdrachtgever. VRK moet daarom functionaliteiten, gegevens, koppelingen, eigendom en toegang, apparatuur, rapportages en kosten expliciet uitvragen.
47	Welke normeringen gelden voor uitrukpak, reiniging, reparatie, natuurbrand en jeugdbrandweer?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Als belangrijkste normen worden genoemd: EN 469:2020 voor bluskleding, EN ISO 15384:2020+A1:2021 voor natuurbrandkleding, EN ISO 13688 voor algemene eisen aan beschermende kleding en ISO 23616:2024 voor reiniging, inspectie en reparatie van brandweer-PBM. Afhankelijk van het inzetprofiel worden daarnaast onder meer EN 1149-5 voor elektrostatische eigenschappen, EN ISO 11612 voor hitte en vlammen, EN 16689 voor technische hulpverlening, EN 343 voor weersbescherming en Verordening (EU) 2016/425 voor persoonlijke beschermingsmiddelen genoemd. Voor jeugdbrandweerkleding bestaat volgens meerdere deelnemers geen specifieke Europese productnorm; de toepasselijke eisen moeten daarom uit het gebruiksdoel en de risicoanalyse volgen.
48	Zijn naast NEN-normen en de Rijkswaterstaatrichtlijn andere voorschriften relevant?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld.	Naast productnormen noemen deelnemers onder meer CE-conformiteit, Verordening (EU) 2016/425, EN 16689 voor technische hulpverlening, eisen voor zichtbaarheid en compatibiliteit met helm, handschoenen, laarzen en ademluchtapparatuur. Ook worden contaminatiebeheer, onderhoudbaarheid, levensduur, PFAS- en ZZS-transparantie, duurzaamheid, circulariteit, service en digitale lifecycle-ondersteuning als veiligheidsrelevante aandachtspunten genoemd. Deelnemers verschillen over de verenigbaarheid en toepasselijkheid van de Rijkswaterstaatrichtlijn, EN ISO 20471 en de NIPV-huisstijl

			bij bluskleding. De definitieve set normen, richtlijnen en voorschriften moet daarom per kledingconcept en inzetprofiel worden vastgesteld.
49	Kan uw organisatie deelnemen aan het verdiepingsgesprek?	Er zijn geen afzonderlijke verduidelijkingsvragen gesteld; deze vraag betrof uitsluitend de beschikbaarheid voor het verdiepingsgesprek.	Alle geraadpleegde deelnemers hebben aangegeven aan een verdiepend gesprek te willen deelnemen en hebben een voorkeursdatum of beschikbaarheid opgegeven. Deze vraag had een procedureel karakter en leverde geen inhoudelijk marktbeeld over producten of dienstverlening op.

3 Verdere vervolg

Algemeen

De VRK gebruikt de uitkomsten van de marktconsultatie bij de verdere voorbereiding van de aanbesteding. De marktconsultatie heeft verschillende oplossingsrichtingen en aandachtspunten opgeleverd. De VRK maakt op basis hiervan, en na inhoudelijke toetsing binnen de projectgroep, eigen keuzes over de scope, eisen, gunningscriteria, contractvorm, dienstverlening, planning en prijsstructuur.

De volgende aandachtspunten worden in ieder geval nader uitgewerkt:

- het gewenste kledingconcept voor reguliere inzet, instructeurs/stokers en natuurbrandbestrijding;
- functionele eisen aan bescherming, pasvorm, comfort, gewicht, striping en uitvoering;
- de omgang met PFAS, andere stoffen en bewijsvoering over materiaalprestaties;
- de keuze en taakverdeling voor reiniging, droging, inspectie, reparatie en registratie;
- de benodigde gegevens, apparatuur, koppelingen en privacywaarborgen voor lifecyclemanagement;
- een objectieve en reproduceerbare beoordelingsmethodiek met product- en gebruikerstesten;
- realistische lever-, implementatie- en hersteltermijnen;
- een vergelijkbaar prijzenblad op basis van Total Cost of Ownership;
- proportionele duurzaamheids- en keteneisen en ruimte voor innovatie tijdens de contractduur.

De publicatie van dit verslag houdt geen aankondiging van de aanbesteding in. De definitieve aanbestedingsstukken worden afzonderlijk via TenderNed gepubliceerd. Alleen de daarin opgenomen eisen, voorwaarden en planning zijn bindend.

Dankwoord

De VRK dankt alle deelnemende partijen voor hun bijdrage aan de marktconsultatie. De ontvangen informatie heeft de VRK geholpen om de technische, organisatorische, contractuele en inkoopmatige aandachtspunten voor de voorgenomen aanbesteding scherper in beeld te brengen.